

Vergaderjaar 1999–2000

26 942

Interdepartementaal beleidsonderzoek: Innovatief aanbesteden bij Rijkswaterstaat

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 december 1999

Inleiding

Hierbij bied ik u graag het rapport «Innovatief Aanbesteden bij Rijkswaterstaat: van uitzondering naar regel» aan¹. Dit rapport kwam tot stand in het kader van het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) «Innovatief Aanbesteden bij Rijkswaterstaat». De voor deze IBO ingestelde interdepartementale werkgroep stond onder voorzitterschap van drs H.B.M. van der Laan, plv. DG Industrie en Diensten van het Ministerie van Economische Zaken.

Kabinetsstandpunt

Het Kabinet onderschrijft de analyse in het rapport dat er kansen bestaan voor nieuwe, moderne vormen van aanbesteding. Innovatief aanbesteden heeft substantiële maatschappelijke voordelen, zoals het vergroten van de innovatiekracht en internationale concurrentiepositie van de markt. Het kan bijdragen aan een betere prijs/kwaliteitverhouding bij de realisatie van overheidsprojecten. Dit wordt in hoofdzaak bereikt door de creativiteit in de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer maximaal te benutten.

Wat is nu innovatief aanbesteden? Innovatief aanbesteden is in essentie een «inkoopstrategie» die vorm krijgt in de overeenkomst die met de opdrachtnemer gesloten wordt. Hierbij is een breed scala aan contractvormen toepasbaar. Bij de aanleg van werken houdt dit met name in dat ontwerp én uitvoering in één geïntegreerd contract worden ondergebracht, waarin functionele in plaats van technische eisen worden geformuleerd. Bij onderhoud van werken gaat het vooral om het aanbesteden van integrale (meerdere werkvelden omvattende) en meerjarige contracten.

Marktpartijen krijgen daardoor meer ruimte om het product te verbeteren en/of het proces efficiënter in te richten. Innovatief aanbesteden legt de

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

nadruk op een andere rol tussen opdrachtgever en marktpartijen (aannemers- en ingenieursbureaus).

Innovatief aanbesteden is niet «one size fits all». Per product en per markt zal moeten worden bezien welke kansen er zijn voor innovatie en welke risico's door wie het best kunnen worden gedragen. Dat betekent maatwerk. Door het uitvoeren van experimenten met verschillende soorten werk en contractvormen zal gewerkt worden aan het optimaliseren van de gewenste effecten.

In dit verband neemt het Kabinet de aanbeveling van de werkgroep over om het concept van innovatief aanbesteden binnen Rijkswaterstaat op grote schaal toe te passen en langs deze weg ervaring op te bouwen met deze nieuwe werkwijzen. Hiermee kan het beoogde doel worden gerealiseerd om in 2005 enkele tientallen procenten van het werkenpakket van Rijkswaterstaat (in zowel de aanleg- als de onderhoudssector) via «innovatief aanbesteden» op de markt te zetten.

Plan van aanpak

Rijkswaterstaat zal de implementatie van innovatieve aanbestedingsvormen binnen de organisatie voortvarend ter hand nemen. Zij stelt daartoe een werkplan op dat duidelijke, kwantitatieve en substantiële doelstellingen (met tussenstappen) bevat voor de eerstkomende jaren zodat, daar waar er mogelijkheden zijn om deze nieuwe werkwijzen toe te passen, dit ook wordt gerealiseerd. Dit werkplan vormt de referentie voor beoordeling van de voortgang.

Het werkplan zal aandacht besteden aan de benodigde kerncompetentie van de Rijkswaterstaatorganisatie en verschaft inzicht in de consequenties die deze manier van werken heeft op de organisatie en cultuur en op de omvang en samenstelling van het personeel. Juist bij nieuwe vormen van aanbesteding moet professioneel opdrachtgeverschap gewaarborgd zijn. De evaluatie van innovatief aanbestede projecten zal duidelijkheid geven over de kwaliteitswinst en de efficiencywinst aan mogelijke noodzakelijke aanpassingen in de regelgevingssystematiek. In het werkplan zullen voorts projecten worden benoemd die voor innovatief aanbesteden in 2000 in aanmerking komen.

Het werkplan zal in het voorjaar 2000 gereed zijn. Over de inhoud van dit werkplan zult u bij gereedkomen ervan worden geïnformeerd.

Slotoverwegingen

Niet vergeten mag worden dat de introductie van innovatief aanbesteden een vasthoudend beleid gedurende een reeks van jaren vereist. Aan opdrachtgevers- en opdrachtnemerszijde zullen aanpassingen nodig zijn in werkwijzen, die vaak vast verankerd liggen in bestaande werkmethoden en organisatie. Het Kabinet zal daarom het Parlement via de memorie van toelichting bij de komende begrotingen informeren over de voortgang op dit terrein.

Het voorstel van de IBO-werkgroep om een gestructureerd overleg te creëren tussen RWS en het bouwbedrijfsleven, waaraan ook vertegenwoordigers van andere betrokken departementen kunnen deelnemen, is nuttig. Dit overleg kan optredende knelpunten op de agenda plaatsen en waar nodig impulsen geven aan een goed afgestemd verloop van acties aan vraag- en aanbodzijde van de markt.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. Netelenbos